

โครงการศึกษาการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจ และบริษัทพลังงานขนาดใหญ่ 10 แห่งของไทย

30 มีนาคม 2569

ความสำคัญและที่มาของโครงการ

ภาคพลังงานมีการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากที่สุด คิดเป็นสัดส่วน 2 ใน 3 จากปริมาณทั้งหมดของประเทศไทย จึงมีความรับผิดชอบดำเนินการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลงทุนในพลังงานสะอาด ประกาศเป้าหมาย Net Zero ที่สอดคล้องกับข้อตกลงปารีส เพื่อเปลี่ยนผ่านสู่พลังงานสะอาดอย่างเร่งด่วน

งานวิจัยต่างประเทศ พบว่า บริษัทผู้ผลิตพลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิลหลายแห่งประกาศเป้าหมายและแผนการดำเนินการที่จะบรรลุเป้าหมาย Net Zero ภายในปี ค.ศ. 2050 แต่กลับไม่มีการดำเนินการเปลี่ยนแปลงในระดับบริษัทอย่างมีนัยสำคัญ

การรวบรวม วิเคราะห์ และนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณะที่ชัดเจนว่า ธุรกิจพลังงานอาจ “ฟอกเขียว” อย่างไรบ้าง เทียบกับความเร่งด่วนของภาวะโลกร้อน เป็นปัจจัยสำคัญในการรณรงค์เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริโภคตระหนักรู้และตื่นตัว และการผลักดันนโยบาย กฎระเบียบ หรือกระบวนการฟ้องร้องเพื่อต่อต้านการฟอกเขียวอย่างเป็นระบบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นระบบเกี่ยวกับลักษณะของการฟอกเขียวใน
รัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงานขนาดใหญ่ของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นพื้นฐานใน
การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อคุ้มครองผู้บริโภคจากการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อมที่
อาจก่อให้เกิดความเข้าใจผิด และส่งเสริมวิถีชีวิตที่ยั่งยืนในระยะยาว

รูปแบบการดำเนินงาน

- 1) ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเขียวของบริษัทพลังงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าใจนิยามและรูปแบบของกิจกรรมที่สุ่มเสี่ยงหรือเข้าข่ายเป็นการฟอกเขียวของบริษัทพลังงาน
- 2) สังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน 10 แห่งที่ใหญ่ที่สุดในไทย ที่ได้มีการเผยแพร่ต่อสาธารณะเพื่อรวบรวมข้อมูลข่าว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ที่ได้เผยแพร่ผ่านสื่อในช่วงเดือนมกราคม 2567 – เดือนเมษายน 2568 (16 เดือน) ว่าเข้าข่ายการฟอกเขียวหรือไม่

ขอบเขตงานวิจัย

รัฐวิสาหกิจและบริษัท พลังงาน 10 แห่ง

- รัฐวิสาหกิจที่มีบทบาทสูงสุด
ในระบบการจัดการพลังงาน
ของประเทศ
- บริษัทพลังงานที่มีมูลค่า
ตลาดสูงสุดในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

- 1 การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย*
- 2 บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)
- 3 บริษัท กัลฟ์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน)
- 4 บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)
- 5 บริษัท ผลิตไฟฟ้า จำกัด (มหาชน)
- 6 บริษัท บางจาก คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)
- 7 บริษัท บ้านปู จำกัด (มหาชน)
- 8 บริษัท พี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน)
- 9 บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด
(มหาชน)
- 10 บริษัท ซีเค พาวเวอร์ จำกัด (มหาชน)

*รัฐวิสาหกิจ

ข้อมูลสาธารณะในช่วง ม.ค. 2567 – เม.ย. 2568

- ข่าว
- การโฆษณาประชาสัมพันธ์
- รายงานประจำปี
- รายงานความยั่งยืน
- ข้อมูลบนเว็บไซต์ของบริษัท

ข้อค้นพบจากการทบทวนวรรณกรรม

นียมการฟอกเขียว

“การฟอกเขียว” ถูกใช้ครั้งแรกในปี 1986 โดย Jay Westerveld เพื่อตั้งคำถามต่อนโยบาย “ใช้ผ้าเช็ดตัวซ้ำ” ของโรงแรมที่อ้างว่าประหยัดน้ำ แต่กลับไม่มีมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานขององค์กร

นียมและลักษณะสำคัญ

การสื่อสารหรือแสดงออกที่ทำให้เข้าใจผิดเกี่ยวกับความมุ่งมั่นด้านสิ่งแวดล้อม/ความยั่งยืน เช่น การใช้ข้อมูลบิดเบือน หรือคลุมเครือ การลงทุนด้านภาพลักษณ์มากกว่าการเปลี่ยนแปลงจริง หรือการเบี่ยงเบนความสนใจจากผลกระทบเชิงลบขององค์กร

“การฟอกเขียว คือ พฤติกรรมเชิงกลยุทธ์ที่ทำให้องค์กรดู ‘ยั่งยืน’ กว่าความเป็นจริง”

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฟอกเขียว

8 ลักษณะการฟอกเขียว

Fontrodona &
Martinez (2025)

1

การวิเคราะห์พฤติกรรม
ฟอกเขียว

Zero Carbon Analytics
(2024)

2

3

บท 7 ประการของการฟอกเขียว
TerraChoice (2010)

4

เขตสีเขียว 6 เขต
Willis et al. (2023)

5

การพัฒนารอบการ
ประเมิน
พฤติกรรมฟอกเขียว
Hill et al. (2025)

สรุปรูปแบบการแบ่งประเภทการฟอกเขียว

หมวดพฤติกรรม	รูปแบบพฤติกรรมที่เข้าข่าย	คำอธิบาย
การกล่าวอ้างที่คลุมเครือ	คำกล่าวอ้างที่คลุมเครือ วague เป่า หรือไร้หลักฐาน หรือการตั้งเป้าหมายหรือนโยบายด้านความยั่งยืนที่คลุมเครือหรือไม่มีแผนรองรับที่ชัดเจน	การไม่ได้ให้รายละเอียด หรือ ใช้คำกำกวมในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม การตั้งเป้าหมายที่คลุมเครือหรือไม่มีแผนรองรับที่ชัดเจน
การหลอกลวง	การใช้ฉลากหรือมาตรฐานรับรองที่ไม่น่าเชื่อถือหรือฉลากปลอม	การอ้างอิงฉลากหรือมาตรฐานที่ไม่มีอยู่จริง/ไม่เข้มงวด
การเบี่ยงประเด็น	การเลือกเปิดเผยข้อมูลเฉพาะบางแง่มุม รวมถึงการเบี่ยงเบนหรือเบี่ยงประเด็นจากกิจกรรมหลักของธุรกิจ	การสื่อสารเฉพาะข้อมูลด้านบวกขององค์กร
	การอ้างความเชี่ยวชาญในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีความสำคัญ	การอ้างอิงเรื่องที่กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมบังคับใช้อยู่แล้ว
	ความไม่สอดคล้องระหว่างคำกล่าวอ้างกับการปฏิบัติจริง	การลอบบี้เพื่อต่อต้านนโยบายด้านสภาพภูมิอากาศ
	การใช้เทคโนโลยีหรือการชดเชยคาร์บอนเพื่อปิดเบี่ยงเป้าหมายจริง	การพึ่งพามาตรการชดเชยคาร์บอนจำนวนมากในการบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
	การผลักภาระไปยังผู้บริโภคหรือภายนอกองค์กร	การสื่อสารที่โยนความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อมไปให้กับผู้บริโภค หรือบุคคลภายนอกองค์กร
	การใช้ภาษาทางเทคนิคหรือรูปภาพเพื่อชี้นำในทางที่ผิด	การใช้คำศัพท์ทางเทคนิคที่ซับซ้อน หรือการใช้สัญลักษณ์ สี และภาพที่สื่อความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในทางที่ผิด

ข้อค้นพบจากงานวิจัยพฤติกรรมฟอกเขียวในต่างประเทศ

1

การลงทุนยังเน้นฟอสซิลเป็นหลัก

- บริษัทน้ำมันและพลังงานส่วนใหญ่ยังจัดสรรงบลงทุนเกิน 90% ไปที่ธุรกิจน้ำมันและก๊าซ
- สัดส่วนพลังงานหมุนเวียนหรือนวัตกรรมคาร์บอนต่ำยังอยู่ในระดับต่ำมาก แสดงให้เห็นว่า แม้จะมีการสื่อสารเรื่องการเปลี่ยนผ่านพลังงาน แต่โครงสร้างการลงทุนจริงไม่ได้เปลี่ยนแปลง

2

ช่องว่างระหว่างคำพูดกับการกระทำ

- บริษัทประกาศเป้าหมาย Net Zero และอ้างความมุ่งมั่นด้านสิ่งแวดล้อม แต่การดำเนินงานจริงกลับสวนทาง เช่น การเพิ่มกำลังผลิตฟอสซิล

3

การอ้างเทคโนโลยีที่ยังไม่พิสูจน์ผล

- เทคโนโลยีอย่าง CCS, BECCS หรือเชื้อเพลิงทางเลือก (biofuel, hydrogen) ถูกนำมาใช้เป็น “ข้ออ้าง” ที่จะช่วยบรรลุ Net Zero แต่เทคโนโลยีเหล่านี้ยังมีข้อจำกัดทางเทคนิคและยังไม่พร้อมใช้จริงในระดับอุตสาหกรรม

4

เลือกตัวชี้วัดที่ไม่สะท้อนผลการดำเนินงาน

- เลือกใช้ตัวชี้วัด “ความเข้มข้นการปล่อยก๊าซเรือนกระจก” (emission intensity) แทนปริมาณการปล่อยจริง ทำให้เกิดความเข้าใจผิดว่าสามารถลดการปล่อยก๊าซได้จริง

5

การใช้ถ้อยคำคลุมเครือและการสร้างภาพสีเขียว

- มีการใช้คำอย่าง “พลังงานสะอาด” “คาร์บอนต่ำ” หรือ “eco-efficient” โดยไม่ระบุเกณฑ์ที่ชัดเจน
- พบการใช้ภาพธรรมชาติ บุคคลที่หลากหลาย และประเด็นกีฬาหรือแฟชั่นเพื่อเบี่ยงเบนความสนใจจากธุรกิจฟอสซิล

6

การใช้อำนาจทางการเมืองและการล็อบบี้

- แม้จะประกาศสนับสนุนความตกลงปารีสและเป้าหมายสิ่งแวดล้อม แต่หลายบริษัทกลับสนับสนุนองค์กรที่ต่อต้านกฎหมายควบคุมคาร์บอน หรือผลักดันให้ก๊าซธรรมชาติถูกจัดอยู่ในกิจกรรม “ยั่งยืน”

กฎหมายและมาตรการในต่างประเทศ

ประเทศ	หลักเกณฑ์/กฎหมาย	หน่วยงานกำกับดูแล	แนวทางปฏิบัติที่สำคัญในการกล่าวอ้างทางสิ่งแวดล้อม	การจัดการการฟอกเขียว
สหรัฐอเมริกา	คู่มือการปฏิบัติ/การกล่าวอ้างด้านสิ่งแวดล้อม	หน่วยงานกำกับดูแลด้านการแข่งขันทางการค้า	<ul style="list-style-type: none"> การกล่าวอ้างถึงประเด็นทางสิ่งแวดล้อมต้องเป็นความจริง ไม่ใช่คำกำกวม ไม่ปิดบังหรือละเว้นข้อมูลสำคัญ ไม่สร้างความเข้าใจผิด และมีหลักฐานอ้างอิง <p>ข้อสังเกต</p> <ul style="list-style-type: none"> ลิงค์โพรและออสเตรเลีย ครอบคลุมถึง การใช้ภาพประกอบต้องไม่สร้างความเข้าใจผิด 	<ul style="list-style-type: none"> สืบสวน ฟ้องร้องต่อศาลให้เลิกการกระทำ และปรับผู้กระทำผิด
สหราชอาณาจักร				
ออสเตรเลีย				
ลิงค์โพร				
สหภาพยุโรป	<ul style="list-style-type: none"> กฎหมายส่งเสริมผู้บริโภค และปกป้องจากการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม 	หน่วยงานที่รัฐบาลแต่ละประเทศสมาชิกกำหนด	<ul style="list-style-type: none"> ห้ามการกล่าวอ้างทางสิ่งแวดล้อมเป็นการทั่วไป เช่น การใช้คำว่า “เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” หรือ “ธรรมชาติ” เป็นต้น เว้นแต่อ้างอิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เป็นที่ยอมรับ 	<ul style="list-style-type: none"> ติดตามสถานการณ์ สืบสวน และลงโทษผู้กระทำผิด
	<ul style="list-style-type: none"> ร่างกฎหมายการพิสูจน์และการสื่อสารการกล่าวอ้างทางสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน 		<ul style="list-style-type: none"> ก่อนเผยแพร่การกล่าวอ้างทางสิ่งแวดล้อมต่อสาธารณะ บริษัทที่กล่าวอ้างต้องได้รับการตรวจสอบจากผู้ตรวจสอบอิสระ (verifier) ว่าการกล่าวอ้างนั้น ๆ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย 	

กฎหมายและมาตรการในประเทศไทย

การกำกับดูแลในประเด็นสิทธิของผู้บริโภค

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560
- พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522
- พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551

รับรองสิทธิและคุ้มครองผู้บริโภคในด้านข้อมูล ความปลอดภัย ความเป็นธรรม การฉ้อโกง และอื่น ๆ จัดให้มีกลไกรับรองที่ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงได้อย่างเป็นธรรม และกำหนดหน้าที่คณะกรรมการในการตรวจสอบและควบคุมสื่อการโฆษณา โดยมีโทษจำและโทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับหากฝ่าฝืน

การกำกับดูแลในประเด็นการลงทุน

- พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 ห้ามเผยแพร่ รับรอง วิเคราะห์ หรือคาดการณ์ข้อความอันเป็นเท็จ หรือบิดเบือนเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับบริษัทออกหลักทรัพย์ที่เปิดเผยต่อประชาชน ซึ่งมีผลต่อราคาหลักทรัพย์และการตัดสินใจในการลงทุน หากฝ่าฝืนมีโทษจำคุกหรือโทษปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

ช่องว่าง

- ไม่มีข้อความในกฎหมายที่กำหนดถึงการฟอกเขียวอย่างชัดเจน

ข้อค้นพบจากการสังเคราะห์พฤติกรรมที่สุ่มเสี่ยงจะเป็น
การฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมการฟอกเขียว

1

คำกล่าวอ้างที่คลุมเครือ วague เปลา่ หรือไร้หลักฐาน ซึ่งรวมถึงการตั้งเป้าหมาย/นโยบายด้านความยั่งยืนที่คลุมเครือหรือไม่มีแผนรองรับที่ชัดเจน

2

การใช้ฉลาก/มาตรฐานรับรองที่ไม่น่าเชื่อถือหรือฉลากปลอม

3

การเลือกเปิดเผยข้อมูลเฉพาะบางแง่มุม รวมถึงการเบี่ยงเบนหรือเบี่ยงประเด็นจากกิจกรรมหลักของธุรกิจ

4

การอ้างความเขียวในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีความสำคัญ

5

ความไม่สอดคล้องระหว่างคำกล่าวอ้างกับการปฏิบัติจริง

6

การใช้เทคโนโลยี/การชดเชยคาร์บอนเพื่อบิดเบือนเป้าหมายจริง

7

การผลักภาระไปยังผู้บริโภคหรือภายนอกองค์กร

8

การใช้ภาษาทางเทคนิคหรือรูปภาพเพื่อชี้นำในทางที่ผิด

พฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงจะเป็นการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

1

คำกล่าวอ้างที่คลุมเครือ วางเปล่า หรือไร้หลักฐาน และการตั้งเป้าหมายหรือนโยบายด้านความยั่งยืนที่คลุมเครือ

1. การประกาศเป้าหมายลดก๊าซเรือนกระจกคลุมเครือ

- ประกาศเป้าหมาย Net Zero แต่ไม่ระบุแผนการดำเนินงานที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายในระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

2. ประกาศเพิ่มสัดส่วนพลังงานสะอาด แต่ไม่ประกาศลดหรือเลิกการใช้เชื้อเพลิงฟอสซิล

- หลายบริษัทประกาศเป้าหมายเพิ่มสัดส่วนพลังงานหมุนเวียน แต่ไม่ประกาศอย่างชัดเจนว่าจะลดหรือยุติการลงทุนในโรงไฟฟ้าฟอสซิล
- ขาดการเปิดเผยรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณระหว่างพลังงานสะอาดกับเชื้อเพลิงฟอสซิล
- ไม่ระบุถึงแผนการลดหรือยกเลิกการลงทุนในเชื้อเพลิงฟอสซิล

3. การกล่าวอ้างด้านสิ่งแวดล้อมที่ไร้หลักฐาน

- ใช้ถ้อยคำ เช่น “เทคโนโลยีสะอาด” “เชื้อเพลิงเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” แต่ไม่ระบุข้อมูลรองรับคำกล่าวอ้างที่ตรวจสอบได้
- อ้างเทคโนโลยีหรือพลังงานที่ยังมาจากฟอสซิลว่าเป็นพลังงานสะอาด เช่น ไฮโดรเจนจากก๊าซฟอสซิล หรือก๊าซธรรมชาติ

พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงจะเป็นการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

3

การฟอกเขียวด้วยการเลือกเปิดเผยข้อมูลเฉพาะบางแง่มุมหรือการเบี่ยงประเด็น

1. การให้ข้อมูลการขยายการลงทุนในพลังงานหมุนเวียน หรือการใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ เพื่อเบี่ยงเบนกิจกรรมหลักของบริษัท
  - นำเสนอข้อมูลเชิงบวกเพียงด้านเดียว โดยไม่กล่าวถึงการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของบริษัท และไม่เปิดเผยแผนการเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากเชื้อเพลิงฟอสซิลที่เป็นแหล่งพลังงานหลักของบริษัท
2. นำเสนอความก้าวหน้าในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากโครงการที่ไม่มีนัยสำคัญ
  - นำเสนอความสำเร็จของโครงการขนาดเล็ก เช่น การประหยัดพลังงาน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพโรงไฟฟ้า เป็นต้น
3. การอ้างการได้รับรางวัล หรือการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร (CSR)
  - อ้างข้อมูลดังกล่าวเพื่อแสดงว่าบริษัทมีความมุ่งมั่น มีส่วนร่วม หรือมีความก้าวหน้าในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หรือการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งอาจขัดแย้งกับบทบาททางสิ่งแวดล้อมที่แท้จริงจากการดำเนินงานของบริษัท

4

การอ้างความเชี่ยวชาญในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีนัยยะสำคัญ

บริษัทพลังงานและรัฐวิสาหกิจบางแห่ง หยิบยกมาตรการที่กฎหมายบังคับอยู่แล้วมาใช้เป็นการสื่อสารด้านสิ่งแวดล้อม โดยมาตรการเหล่านี้ไม่มีนัยสำคัญต่อการลดผลกระทบหลัก

พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงจะเป็นการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

6

การใช้เทคโนโลยีหรือการชดเชยคาร์บอนเพื่อปิดเบี่ยงเป้าหมายจริง

1. การใช้เทคโนโลยีชดเชยคาร์บอน เช่น อ่างการใช้เทคโนโลยีการดักจับ และกักเก็บคาร์บอน และนำมาใช้ประโยชน์ (CCUS) โดยไม่ได้กล่าวถึงแนวทางการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมหลักของบริษัท
2. การดำเนินโครงการปลูกป่าชดเชยคาร์บอน อ่างโครงการปลูกป่าเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวในการดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ แต่ไม่เปิดเผยวิธีคำนวณปริมาณก๊าซที่สามารถดูดซับได้อย่างชัดเจน
3. การสนับสนุนการแลกเปลี่ยนใบรับรองคาร์บอนเครดิตและใบรับรองการผลิตพลังงานหมุนเวียน (REC) โดยอ้างว่าช่วยให้บริษัทดำเนินการตามเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อมได้ โดยอาจไม่ได้ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่มาจากกิจกรรมหลักของบริษัท

7

การผลักภาระไปยังผู้บริโภคหรือภายนอกองค์กร

1. การผลักภาระไปยังผู้บริโภค เช่น การรณรงค์ให้ประชาชนลดใช้ไฟฟ้า แยกขยะในครัวเรือน
2. การผลักภาระไปยังองค์กรภายนอก สนับสนุนให้หน่วยงานอื่นปกป้องสิ่งแวดล้อมโดยมิใช่ภารกิจหลักของหน่วยงานนั้น ทั้งที่การดำเนินกิจกรรมหลักของบริษัทเองมีความเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงจะเป็นการพอกเขี้ยวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

8

การใช้ภาษาทางเทคนิคหรือรูปภาพเพื่อชี้นำในทางที่ผิด

1. ใช้ศัพท์ทางเทคนิคที่ซับซ้อน (jargon) โดยไม่มีคำอธิบายที่ชัดเจน
2. ใช้ภาพป่าไม้สีเขียว สัตว์ป่า หรือธรรมชาติ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ “เขียว” ให้แก่บริษัท

หน้าความยั่งยืน

เว็บไซต์บริษัท กัลฟ์ ดีเวลลอปเมนต์ จำกัด (มหาชน)

หน้าการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

เว็บไซต์บริษัท สตาร์ ปิโตรเลียม รีไฟน์นิ่ง จำกัด (มหาชน)

พฤติกรรมสุ่มเสี่ยงจะเป็นการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

ไม่พบ ข้อมูลสาธารณะที่แสดงให้เห็นว่าบริษัทพลังงานไทยมีพฤติกรรมใน 2 ลักษณะนี้

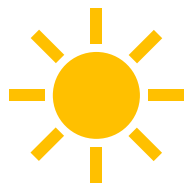
2

คำกล่าวอ้างที่ใช้ฉลาก/มาตรฐานรับรองที่ไม่น่าเชื่อถือหรือฉลากปลอม

5

ความไม่สอดคล้องระหว่างคำกล่าวอ้างกับการปฏิบัติจริง

!!! นอกจากนี้ ยังพบพฤติกรรม

การสร้างวาทกรรมโจมตีพลังงานหมุนเวียน และสนับสนุนเชื้อเพลิงฟอสซิล
> กล่าวถึงข้อจำกัดของพลังงานหมุนเวียน และข้อได้เปรียบของเชื้อเพลิงฟอสซิล

พฤติกรรมกลุ่มเสี่ยงจะเป็นการฟอกเขียวของรัฐวิสาหกิจและบริษัทพลังงาน

รายชื่อบริษัท	การกล่าวอ้างที่คลุมเครือ	การใช้ฉลากหรือมาตรฐานรับรองที่ไม่น่าเชื่อถือหรือฉลากปลอม	การเลือกเปิดเผยข้อมูลเฉพาะบางแง่มุม	การอ้างความเชี่ยวชาญในบริบทที่ไม่เกี่ยวข้องหรือไม่มีนัยสำคัญ	ความไม่สอดคล้องระหว่างคำกล่าวอ้างกับการปฏิบัติจริง	การใช้เทคโนโลยีหรือการชดเชยคาร์บอนเพื่อเบี่ยงเบนเป้าหมายจริง	การผลักภาระไปยังผู้บริโภคหรือภายนอกองค์กร	การใช้ภาษาทางเทคนิคหรือรูปภาพเพื่อชี้แนะในทางที่ผิด
กฟผ.	✓		✓	✓		✓		✓
ปตท.	✓		✓			✓	✓	✓
กัลฟ์	✓		✓					✓
ราช กรุ๊ป			✓					✓
เอ็กโก	✓		✓					✓
บางจาก	✓		✓			✓	✓	✓
บ้านปู	✓		✓			✓	✓	✓
พี.กริม	✓		✓					✓
สตาร์ ปีโตรเลียม	✓		✓				✓	✓
ซีเค พาวเวอร์	✓		✓			✓		✓

ข้อจำกัดของงานวิจัย

- ขอบเขตงานวิจัยจำกัดเฉพาะการสำรวจและรวบรวมข้อมูลสาธารณะของบริษัทพลังงานในรอบ 16 เดือน เพื่อสังเคราะห์ วิเคราะห์พฤติกรรมที่เข้าข่ายฟอกเขียว
- งานวิจัยในอนาคตควรเพิ่มเติมการวิเคราะห์นโยบายภาครัฐหรือระบบนิเวศของอุตสาหกรรมพลังงาน ซึ่งอาจเป็นช่องว่างเชิงโครงสร้างที่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการฟอกเขียวได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1

ก.ล.ต. - ทบทวนและปรับปรุงแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศ

- สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ที่ประกาศเป้าหมาย Net Zero
  - เปิดแผนการเปลี่ยนผ่าน และแนวปฏิบัติเพื่อบรรลุเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในกรอบระยะเวลา
  - กำหนดเป้าหมายระยะสั้น กลาง และยาว
  - เปิดเผยค่าใช้จ่ายในการลงทุน (CAPEX) ในอนาคตที่สอดคล้องกับเป้าหมาย Net Zero
- การกล่าวอ้างการชดเชยคาร์บอนในแผนการลดคาร์บอน ควรเปิดเผยประเภท ปริมาณ และใบรับรองการชดเชย
- เปิดเผยข้อมูลการลงทุนระหว่างพลังงานฟอสซิลและพลังงานหมุนเวียน

2

ส.ค.บ. - ทบทวนและปรับปรุงแนวปฏิบัติในการกำกับดูแลการโฆษณาและการสื่อสารการตลาด

- การออกแนวปฏิบัติที่กำกับการกล่าวอ้างด้านสิ่งแวดล้อม (green claims): คำกล่าวอ้างด้านสิ่งแวดล้อม เช่น “พลังงานสะอาด” หรือ “เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม” ต้องมีหลักฐานรองรับ
- การกำหนดระบบตรวจสอบก่อน (pre-verification): โฆษณาที่ใช้คำกล่าวอ้างเสียงสูงหรือมีความไม่แน่นอนสูง เช่น เทคโนโลยี CCS, ไฮโดรเจน, หรือ “ไฟฟ้าสีเขียว” ต้องได้รับการตรวจสอบก่อนเผยแพร่

สภาองค์กรของผู้บริโภค – การเสริมบทบาทของสภาองค์กรของผู้บริโภคในการเฝ้าระวังและส่งเสริม ความโปร่งใสด้านสิ่งแวดล้อมของภาคพลังงาน

- **การผลักดันมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสิ่งแวดล้อม:** การเสนอเพิ่มนิยามการฟอกเขียว ขอบเขตพฤติกรรมที่เข้าข่าย หลักฐานที่ต้องแสดงต่อสาธารณะ และบทลงโทษที่เหมาะสม ใน พ.ร.บ. คุ้มครองผู้บริโภคฯ หรือเสนอให้ สคบ. ออกแนวทางเฉพาะสำหรับคำกล่าวอ้างด้านสิ่งแวดล้อม
- **การส่งเสริมบทบาทของผู้บริโภค ภาคประชาชน และสื่อสาธารณะ:** การจัดเวทีรับฟังความคิดเห็น การสร้างเครือข่าย ผู้บริโภคพลังงานสะอาด ประสานความร่วมมือกับภาควิชาการและสื่อมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูล และจัดทำแคมเปญ รณรงค์ความรู้ในประเด็นการฟอกเขียว

Q&A